

Pensioenadvies wordt duurder

De komende jaren gaat de kostprijs van pensioenadvies omhoog. Hierbij gaat het niet over de, noodzakelijke, hogere premies om de dekkingsgraad van een pensioenfonds te laten stijgen, maar om het adviseren van werkgever en werknemers. Wat gaat er gebeuren?

In opdracht van het ministerie van Financiën heeft het College Deskundigheid Financiële Dienstverlening (CDFD) een nieuwe Wft-Module Pensioenverzekeringen ontwikkeld en aangeboden aan de Minister. Met deze verzwaarde module worden de deskundigheidseisen van pensioenadvies aan werkgevers en directeur-groootaandeelhouders (DGA) aangescherpt.

Kwaliteit pensioenadvies

De nieuwe Wft-Module Pensioenverzekeringen gaat bijdragen aan de bevordering van de kwaliteit van pensioenadvies binnen de financiële dienstverlening. De lacune in de huidige deskundigheidseisen voor advisering in pensioenverzekeringen vraagt om een uitgebreidere inrichting van deskundigheidseisen en eindtermen.

Uit onderzoek van de toezichthouder (Autoriteit Financiële Markten) blijkt inderdaad dat pensioenadviezen kwalitatief gezien achterbleven bij de norm. De norm is echter nooit goed vastgesteld.

Niet alleen kennisvereisten zijn van belang, maar ook het minimale niveau van vaardigheden, competenties en integer gedrag gaan bij de pensioenadviseur getoetst worden. Dit is nodig om de kwaliteit van pensioenadvies ook naar de toekomst te waarborgen.

Ingangsdatum

De beoogde invoeringsdatum van de nieuwe pensioenmodule is 1 januari 2012. Er is een overgangstermijn van twee jaar aanbevolen. Adviseurs die na die tijd niet over de juiste vergunning beschikken kunnen geen pensioenadvies meer geven, behoudens een overgangsregime als men wil blijven adviseren en/of bemiddelen in tweede-pijlerpensioenen. Zij dienen binnen de gestelde 2 jaar het diploma Wft-pensioenverzekeringen te behalen.

Nieuwkomers dienen per 01 januari 2012 direct aan de nieuw geformuleerde deskundigheidseisen te voldoen. Dat wil zeggen dat de vergunninghouder in spe dient aan te tonen dat voldaan wordt aan de deskundigheidseisen van Wft-Basis, Wft-Levensverzekeringen en Wft-Pensioenverzekeringen.

Uitgangspunten

Voor de nieuwe pensioenmodule is beschreven over welke kennis en competenties de pensioenadviseur moet beschikken. Ook zijn gedrag en vaardigheden worden getoetst. Bij kennis moet u denken aan o.a. fiscale en juridische expertise op het gebied van belastingwetgeving, pensioenwet, Integratiewet, Wet verplichtstelling Bedrijfstakpensioenfondsen en gelijke behandelingswetgeving. Bij vaardigheden wordt beoordeeld in hoeverre de pensioenadviseur de wetgeving kan toepassen richting de werkgever en/of DGA.

Marktverkenning

Aan brancheorganisaties, examen- en opleidingsinstituten, pensioenorganisaties, adviseurs en overige belanghebbenden is gevraagd om commentaar te leveren op de concept-uitgangspunten en eindtermen van de Wft-Module Pensioenverzekeringen.

Het is vreemd dat een aantal vraagstellingen bij interne (pensioen) belanghebbenden zijn uitgezet. MKB-Nederland en bijvoorbeeld de consumentenbond hadden hier zeker een rol in kunnen of zelfs moeten spelen. Het gaat namelijk niet alleen om de kennisborging van pensioenadviseurs, maar ook om de kostprijs van ons (toekomstig) pensioen. Hier is door partijen onvoldoende bij stilgestaan.

Pensioenadvies duur?

Er zijn maar weinig werkgevers, en nog minder werknemers, die weten wat de kostprijs van het pensioenadvies is of in het verleden is geweest. Met het mogelijke provisieverbod per 01 januari 2013 zal hier overigens snel verandering in komen. Via de overheid wordt aangedrongen op een versnelde omslag. "In een 'zuiver marktmodel behoort géén geldstroom tussen adviseur en aanbieder" aldus Minister de Jager in zijn nieuwjaarspeech.

Echter, meer transparantie hoeft niet te betekenen dat pensioenadvies duurder wordt. Toch zal dit gebeuren. Dit heeft onder andere te maken met de strengere kwaliteitseisen binnen de Wft-Module Pensioenverzekeringen.

Wie mag nog adviseren?

De assurantiëttussenpersoon moet gaan kiezen of hij wil voldoen aan de strengere deskundigheidseisen bij pensioenverzekeringen.

Er komt een scheiding tussen pensioenadvies aan particulieren en ZZP'ers (de zgn. derde pijler producten zoals banksparen en lijfrente) en aan werkgevers (de zgn. tweede pijler pensioenproducten) zodat niet iedere adviseur alles kan of mag adviseren. Dit kan voor werkgever en werknemers betekenen dat pensioenadvies wordt uitbesteed aan externe pensioenconsultants. Zij kunnen efficiënter adviseren, al gebeurt dit veelal tegen een hoger uurtarief.

Reikwijdte Wft-pensioenmodule

De nieuwe pensioenmodule is van toepassing op alle financieel dienstverleners (aanbieders, bemiddelaars en adviseurs) in pensioenverzekeringen. Het betreft de rechtstreeks verzekerde regelingen die bij verzekeraars zijn of worden ondergebracht. Pensioenfondsen hebben hier dus niets mee van doen.

Huidige diploma's niet toereikend

In de markt zijn er diverse bestaande diploma's op het gebied van pensioenadvisering. Het is vreemd te constateren dat, op basis van een onafhankelijke marktscan, er op dit moment geen enkele bestaande opleidingen voldoet aan de nieuwe eisen. De bestaande pensioenadviseurs kunnen het diploma voor de module Wft-Pensioenverzekeringen alleen verkrijgen door het met succes afleggen van een examen, of doorlopen van een EVC-procedure. EVC staat voor 'Eerder verworven Competenties'. Een EVC-procedure houdt rekening met al behaalde diploma's en opgedane werk/praktijkervaring. Het is dan ook maar de vraag hoeveel adviseurs willen en kunnen voldoen aan de nieuwe, strengere eisen. Bij veel vraag naar advies en weinig aanbod (lees: een beperkt aantal gekwalificeerde pensioenadviseurs) zal dit invloed hebben op de kostprijs van een pensioenadvies. Het is bijzonder dat niemand kan aangeven hoeveel pensioenadviseurs naar alle waarschijnlijk over blijven. Schattingen lopen uiteen van een paar honderd adviseurs tot twee- tot drieduizend.

Conclusie

De kwaliteit van pensioenadvies is significant aan het stijgen. Dit komt mede door de verscherpte toezicht van de AFM en het feit dat adviseurs zich meer en meer bewust worden van hun zorgplicht. Denk bijvoorbeeld aan het beoordelen van de financiële positie van de werkgever en het controleren of een werkgever mogelijk onder de verplichtstelling van een bedrijfstakpensioenfonds valt. De verscherpte kwaliteitseisen zullen echter vertaald worden in de kostprijs van advies. Dit betekent dat er méér tijd besteed moet worden aan alle aspecten van pensioenadvies. Als dit niet meer vanuit de premie van de werkgever en werknemer wordt ingehouden, is de logische vervolgvraag wie dit in de toekomst gaat betalen en/of dit in verhouding blijft staan tot de te betalen pensioenpremie.

Naar onze inschatting zal de kostprijs van pensioenadvies stijgen en bestaat de kans dat het voor kleine werkgevers zelfs onbetaalbaar wordt.

Noach A.G. van Beusekom MPLA/FFP

Pensioendesk Nederland